

Briuselis, 2021 m. gegužės 27 d.
(OR. en)

8881/21

COMPET 369
TOUR 36

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2021 m. gegužės 27 d.
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	8475/21
Dalykas:	Išvados „Turizmas Europoje kitą dešimtmetį – darnus, atsparus, skaitmeninis, pasaulinis ir socialinis“ – Tarybos išvados (priimtos 2021 05 27)

Delegacijoms priede pateikiamos 2021 m. gegužės 27 d. 3797-ame posėdyje Tarybos priimtos Tarybos išvados „Turizmas Europoje kitą dešimtmetį – darnus, atsparus, skaitmeninis, pasaulinis ir socialinis“.

**TARYBOS IŠVADOS „TURIZMAS EUROPOJE KITA DEŠIMTMETĮ –
DARNUS, ATSPARUS, SKAITMENINIS, PASAULINIS IR SOCIALINIS“**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

- atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 195 straipsnį,
- deramai atsižvelgdama į atitinkamas valstybių narių ir Sąjungos kompetencijos sritis, taip pat subsidiarumo ir proporcingumo principus,
- primindama Sutartyse nustatyto laisvo asmenų ir paslaugų judėjimo principo svarbą,

ATSIŽVELGDAMA Į

- 2010 m. birželio mėn. Komisijos komunikatą „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“¹ ir 2010 m. spalio mėn. Tarybos išvadas dėl šio komunikato²;
- 2019 m. gegužės 27 d. Tarybos išvadas „Turizmo sektoriaus konkurencingumas kaip tvaraus augimo, darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos variklis Europos Sąjungoje ateinantį dešimtmetį“³;
- 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“⁴ ir 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikatą „Tvarios Europos investicijų planas. Europos žaliojo kurso investicijų planas“⁵;

¹ Dok. 11883/10.

² Dok. 14944/10.

³ Dok. 9707/19.

⁴ Dok. 15051/19 ir 15051/19 ADD1.

⁵ Dok. 5269/20.

- 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“, kuriame nustatytas pramonės ekosistemomis (viena iš jų – turizmo ekosistema) grindžiamas požiūris, ir 2021 m. gegužės 1 d. atnaujintą jo versiją, taip pat 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatą „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“⁶, 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Europos duomenų strategija“ ir 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“;
- 2020 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatą „Turizmas ir transportas 2020 m. ir vėliau“⁷ ir susijusį 2020 m. gegužės 13 d. turizmo ir transporto dokumentų rinkinį, 2020 m. birželio 19 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl transporto ir turizmo 2020 m. ir vėliau⁸, 2021 m. kovo 25 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl ES tvaraus turizmo strategijos parengimo⁹ ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl transporto ir turizmo 2020 m. ir vėliau;
- 2020 m. birželio 9 d. Tarybos išvadas dėl Europos skaitmeninės ateities kūrimo¹⁰;
- 2021 m. kovo 9 d. Komisijos komunikatą „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“¹¹;
- 2020 m. rugsėjo 21 d. Tarybos išvadas dėl gilesnės bendrosios rinkos siekiant stipraus atsigavimo ir konkurencingos, tvarios Europos¹²;
- 2020 m. lapkričio 16 d. Tarybos išvadas „Perėjimą prie dinamiškesnės, atsparesnės ir konkurencingesnės Europos pramonės spartinantis ekonomikos gaivinimas“¹³;

⁶ Dok. COM(2021) 350 final

⁷ Dok. 8674/20.

⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0169_LT.html

⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0109_LT.pdf

¹⁰ Dok. 8711/20.

¹¹ Dok. 6974/1/21.

¹² Dok. 10698/20.

¹³ Dok. 13004/20.

- Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtą Darnaus vystymosi tikslų darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimą, ratifikuotą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją,

ATSIŽVELGDAMA Į TAI, kad:

- a) turizmas yra kompleksinė ekonominė ir socialinė veikla, kurios poveikis regionų ekonomikos augimui, užimtumui ir socialiniu bei aplinkos požiūriu darniam vystymuisi yra įvairialypis ir kuria prisidedama prie Europos vertybių ir kultūros paveldo išsaugojimo ir propagavimo;
- b) turizmo ekosistemoje ES dirba apie 20,3 mln. žmonių ir 2019 m. (paskutiniaisiais metais iki COVID-19 pandemijos padaryto didelio poveikio ekonomikai) jai tenkanti ES BVP dalis siekė daugiau nei 9,5 %, o bendro ES eksporto vertės dalis – 7 %. Pandemijos metu kai kuriuose subsektoriuose pajamų sumažėjimas siekė iki 80 % (grynąja verte), o 2020 m. turizmo ekosistemoje jau padarytas poveikis apie 11 mln. darbo vietų¹⁴;
- c) iš 14 Komisijos apibrėžtų pramonės ekosistemų, turizmo ekosistemos investavimo poreikiai dėl COVID-19 krizės yra didžiausi, o pasitikėjimo rodiklis yra prasčiausias;
- d) turizmo ekosistemos vertės grandinės yra sudėtingos. Turizmas iš esmės yra horizontalioji veikla, kuri priklauso nuo kelių sektorių ir daro jiems poveikį, o turizmo pramonės sėkmė priklauso nuo jų sinergijos ir tvirtos tarpusavio sąveikos. Vertės grandinių sutrikimai gali lemti didelius nuostolius visiems suinteresuotiesiems subjektams;

¹⁴ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas *Identifying Europe's recovery needs* (Europos ekonomikos atsigavimo poreikių nustatymas), SWD(2020) 98: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf

- e) laikotarpis po COVID-19 pandemijos suteikia ES galimybę pasikeisti gerąja patirtimi ir sustiprinti bendradarbiavimą bei koordinavimą įgyvendinant Europos turizmo darbotvarkę;
- f) turizmo ir kelionių srityje reikia skaidrios informacijos ir aiškių kriterijų dėl sąlygų bei tarpvalstybinio judėjimo, taip pat tinkamų skaitmeninių ir sąveikių priemonių, kuriomis palengvinamas judumas, kad keliaujantys asmenys galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus, o sektoriui būtų sudarytos sąlygos prisitaikyti ir įgyvendinti reikalavimus atitinkančias priemones, ypač sveikatos krizių atveju;
- g) turizmo ekosistemos suinteresuotieji subjektai ir visi atitinkami jos dalyviai visais lygmenimis turėtų stengtis paspartinti ir įgyvendinti priemones bei veiksmus, kuriais užtikrinamas didesnis ekosistemos tvarumas ir mažinamas jos poveikis aplinkai;
- h) pasibaigus COVID-19 pandemijai vartotojų, kaip ir ateities kartų, požiūris į kelionių ir turizmo patirtį gali pasikeisti, o iš pasiūlos pusės gali būti skatinami numatomi vartojimo pokyčiai ir aktyviai skatinamas tvaresnis vartotojų elgesys;

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. AKCENTUOJA nuolatinio valstybių narių bendradarbiavimo ir keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais darnaus ir atsakingo turizmo politikos srityje svarbą. Tai ypač svarbu norint didinti atsparumą ir užtikrinti spartų reagavimą būsimų krizių valdymo kontekste.
2. PABRĖŽIA teigiamą darnaus ir atsakingo turizmo indėlį tausojant gamtos, socialinius ir kultūros išteklius ir užtikrinant vietos bendruomenių gerovę, ypač mažiau išsivysčiusių vietovių bendruomenių ir bendruomenių, kuriose vyksta struktūriniai pokyčiai, taip pat atokių vietovių, pavyzdžiui, ES atokiausių regionų, bendruomenių gerovę.

3. RAGINA ES ir jos valstybes nares pereiti prie kolektyvinio ir tinkamai koordinuojamo reagavimo į dabartinę pandemiją ir galimas būsimas krizes (pandemines ar kitas) laikantis bendro darnaus požiūrio, stiprinant bendradarbiavimą ir koordinavimą, be kita ko, remiant turizmo paslaugų teikėjų ir įstaigų taikomų su sveikatos ir saugos protokolais susijusių savanoriškų standartų rengimą.
4. PABRĖŽIA, kad norint plėtoti ir skatinti turizmą, ES bendroji rinka turi tinkamai veikti, būti patikima ir atspari.
5. PABRĖŽIA, kad svarbu atsižvelgti į turizmo srities MVĮ ir labai mažų įmonių poreikius ir potencialą skatinti socialinę bei ekonominę konvergenciją prisidedant prie subalansuoto regionų vystymosi ir darbo vietų kūrimo.
6. AKCENTUOJA kokybiško švietimo ir įgūdžių ugdymo daugiausia dėmesio skiriant jaunimui ir lyčių lygybei, tačiau nepamirštant ir mokymosi visą gyvenimą procesų bei išteklių, svarbą; skatina studentų ir specialistų mainus, taip pat turizmo profesijų atstovų mokymąsi ir kompetencijų bei skaitmeninių įgūdžių įgijimą visais lygmenimis; pasitelkiant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes turėtų būti tęsiamas šiuo metu vykstantis turizmo įgūdžių pakto rengimo darbas.
7. NURODO, kad turizmas yra viena iš pramonės ekosistemų, kuriose reikia tolesnių priemonių, kuriomis būtų prisidedama prie gyvenimo kokybės ir turizmo produktų bei paslaugų kūrimo, tobulinimo ir propagavimo deramai atsižvelgiant į visus tris darnumo aspektus: ekonominį, socialinį ir aplinkos. Tai apima perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos efektyviau naudojant išteklius, atliekų tvarkymo ir vandentvarkos tobulinimą, kad būtų kuo labiau sumažintas poveikis aplinkai, kultūros paveldo apsauga, naujas užimtumo galimybes, darnią turizmo ir viešosios infrastruktūros statybą ir modernizavimą, transportą, skaitmeninę transformaciją, telekomunikacijas, taip pat novatoriškus finansinius produktus ir paslaugas.

8. PRIPAŽĮSTA, kad miestų turizmas, verslo kelionės, renginių sektorius ir susitikimų, skatinamųjų kelionių, konferencijų ir parodų sektorius tampa vis svarbesne turizmo ekosistemos dalimi; šių sektorių ir visų kitų sektorių ateitis turės būti įtraukta į vidutinės trukmės ir ilgalaikę ES turizmo darbotvarkę.
9. RAGINA valstybes nares plėtoti darnaus, atsakingo ir atsparaus turizmo politiką ir strategijas, grindžiamas patikimais duomenimis ir poveikio pasauliniu, nacionaliniu ir regionų lygmeniu stebėseną, be kita ko, siekiant:
- a) skatinti darnų ir atsakingą turizmo ir verslo praktiką;
 - b) gerinti junglumą ir darnų keliavimą daugiarūšiu transportu, atsižvelgiant į pasienio, kaimo, salų, periferines ir retai apgyvendintas vietas, taip pat atokiausius regionus;
 - c) skatinti darnų pakrančių ir jūrų turizmą kaip turizmo ekosistemos ir mėlynosios ekonomikos dalį, o jų sėkmingas veikimas priklauso nuo geros jūrų aplinkos ir tvirtos valdžios institucijų ir jūrų sektoriaus suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo;
 - d) skatinti naujas technologijas, skaitmeninimą, IRT ir dalijimąsi duomenimis, kad būtų gerinami turizmo įmonių veiklos rezultatai, didinama turizmo vietovių vertė, suprantami bei tenkinami augantys ir besiformuojantys turizmo vartotojų poreikiai ir prisitaikoma prie jų įpročių ir praktikos, praturtinama turizmo patirtis nuo proceso pradžios iki pabaigos, tobulinamas turizmo plėtojimo planavimas ir pažangus turizmo srautų valdymas, taip pat užtikrinamas sklandus keliavimas, lengvesnė komunikacija ir integruotas turizmo plėtojimas;
 - e) skatinti visos Europos masto dialogą ir valstybių narių keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, kad būtų plėtojami novatoriški metodai, be kita ko, pažangiojo turizmo srityje, ir būtų subalansuotai valdomi vis didesni kelionių į Europos turizmo vietas srautai.

10. REKOMENDUOJA valstybėms narėms dalytis vizija, idėjomis ir potencialiais projektais, kaip turizmo ekosistema gali padėti pasiekti Europos žaliojo kurso tikslus, atitinkančius Paryžiaus susitarimą ir Darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslus ir teisingos pertvarkos principus, įgyvendinant novatoriškas turizmo verslo modelių ir turizmo vietovių valdymo modernizavimo priemones, ir imtis tolesnių veiksmų dekarbonizacijos, efektyvesnio išteklių naudojimo ir žiedinės ekonomikos skatinimo turizmo srityje link.
11. PABRĖŽIA turizmo skaitmeninės transformacijos svarbą ir tai, kad turizmas gali atlikti aktualų vaidmenį ES bendrojoje skaitmeninėje rinkoje ir įgyvendinant bendros Europos duomenų erdvės iniciatyvas, pavyzdžiui, sprendžiant dirbtinio intelekto ir didžiųjų duomenų klausimus, derinant tai su ES duomenų strategija, taip pat užtikrinimo, kad Europos skaitmeninių inovacijų centrų tinklas padėtų tenkinti su turizmu susijusių MVĮ skaitmeninimo poreikius, svarbą.
12. UŽTIKRINA, kad ES identifikuotų esamas finansavimo pagal daugiamečę finansinę programą (DFP) ir priemonę „Next Generation EU“ galimybes ir protingai jomis naudotųsi remiant trumpalaikį, vidutinės trukmės ir ilgalaikį turizmo ekosistemos atsigavimą, užtikrinant didesnę jos atsparumą ir remiant jos žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas.
13. PRAŠO Komisijos ir valstybių narių, dalyvaujant atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, parengti 2030–2050 m. Europos turizmo darbotvarkę, kuri būtų grindžiama bendrais prioritetais ir veiksmų planais, pripažįstant valstybių narių skirtumus ir vadovaujantis prognozėmis, kuriomis atsižvelgiama į svarbiausius strateginius iššūkius, ir kuria būtų skatinama turizmo ekosistemos žaliąji ir skaitmeninė pertvarkos ir didinamas jos konkurencingumas, atsparumas ir darnumas, kad pirmuosius šios darbotvarkės metmenis būtų galima pateikti iki 2021 m. pabaigos.

14. PRAŠO Komisijos:

- i) atsižvelgti į turizmą atitinkamų sričių ES politikoje ir užtikrinti, kad ja būtų nuosekliai skatinamas darnus ir atsakingas turizmas, laikantis darnaus vystymosi tikslų, atsižvelgiant į gamtos bei kultūros išteklius bei vertybes ir vietos bendruomenes, taip prisidedant prie gyvenimo kokybės ir regioninės pridėtinės vertės kūrimo;
- ii) kuo greičiau ir ne vėliau kaip 2021 m. rugsėjo mėn. pradėti rengti visapusišką 2021–2027 m. DFP ir pagal priemonę „Next Generation EU“ numatytų turizmo finansavimo šaltinių apžvalgą, kad valdžios institucijoms ir suinteresuotiesiems subjektams būtų lengviau gauti informaciją;
- iii) taikyti turizmui pramonės ekosistemomis grindžiamą požiūrį ir kuo greičiau kartu su valstybėmis narėmis pagal esamą sistemą parengti konkretų požiūrį, pagal kurį turizmo ekosistema, visų pirma MVI, ir turizmo vietovės būtų remiamos vykstant jų žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms;
- iv) siekiant užtikrinti, kad vertės, kokybės, tvarumo ir inovacijos požiūriu Europa ir toliau liktų svarbiausiu pasaulyje turizmo traukos centru, kartu su valstybėmis narėmis, turizmo vietovėmis, sektoriumi ir suinteresuotaisiais subjektais sukurti naujas priemones, kuriomis Europos turizmo vietovės būtų skatinamos laikytis sumanesnio, geriau informacija grindžiamo ir darnesnio požiūrio į turizmo planavimą ir valdymą remiantis vartojimo tendencijomis, dinamiška stebėseną ir rodikliais;
- v) kartu su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis bendrai rengti ES turizmo rodiklių suvestinę, kuri taptų pavyzdine turizmo ekosistemai skirta ES priemone. Šiuo tikslu PRAŠO Komisijos dirbti kartu su valstybių narių ekspertais, kad pirmuosius metmenis būtų galima pateikti iki 2021 m. pabaigos.